

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM
DORADZTWA
ZAWODOWEGO**

w Szkole Podstawowej im. Emilii Gierczak

w Gródkowie

rok szkolny 2023/2024

Opracowała:

Aneta Poczęty

doradca zawodowy

PODSTAWA PRAWNA

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2021, poz. 1082)*
- *Rozporządzenie MEN z dn. 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019, poz. 325)*

ZAŁOŻENIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

- Wybór ścieżki edukacyjno-zawodowej nie jest jednorazowym wydarzeniem, a procesem, którego dokonuje się przez całe życie.
- Preferencje zawodowe i zainteresowania wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.
- Na wybór zawodu wpływają przede wszystkim wartości, zainteresowania, mocne strony, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz środowisko danej osoby.
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami. WSDZ ma charakter działań planowanych.
- Wspieranie uczniów w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej: wyboru szkoły ponadpodstawowej, planowania kariery edukacyjno-zawodowej oraz udzielanie wszelkich informacji na ten temat.
- Wspieranie nauczycieli w planowaniu i realizacji WSDZ oraz w planowaniu lekcji przedmiotowych i zajęć związanych z wyborem ścieżki edukacyjno-zawodowej przez uczniów.
- Wspieranie rodziców podczas wyboru przez ich dziecko ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

CELE GŁÓWNE WSDZ

1. w przedszkolu:

- wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami,
- pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień,
- przygotowanie do planowania swych działań.

2. w klasach I–III:

- zapoznanie uczniów z różnorodnością i specyfiką zawodów na rynku pracy i edukacji,
- rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy pracy i edukacji,
- rozwijanie indywidualnych talentów,
- planowanie własnego rozwoju.

3. w klasach IV-VI:

- poznawanie własnych zasobów,
- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy,
- kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji,
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

4. w klasach VII–VIII:

- przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji,
- określenie własnych predyspozycji, cech osobowości, temperamentu, zainteresowań, talentów, mocnych stron i umiejętności,
- przygotowanie uczniów do podejmowania samodzielnych i trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych,
- uświadomienie rodzicom, jak wielkie znaczenie odgrywają w procesie przygotowania dziecka do wyboru jego przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- przekazanie informacji rodzicom na temat dziecka w kwestii jego predyspozycji zawodowych, osobowościowych i edukacyjnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Uczeń:

- Poznaje siebie.
- Nazywa swoje umiejętności, zainteresowania, talenty, mocne strony.
- Rozwija umiejętność pracy zespołowej.
- Planuje, zarządza swoim czasem i stawia cele.
- Posiada informacje o zawodach, zawodach przyszłości i czym jest rynek pracy.
- Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

- Potrafi analizować oferty szkolnictwa ponadpodstawowego, korzystając z dostępnych źródeł informacji oraz analizować kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół.
- W sposób świadomy planuje swą ścieżkę edukacyjno – zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

2. Nauczyciele:

- Potrafią zauważać i diagnozować potrzeby i zasoby uczniów.
- Wspierają rodziców i uczniów w procesie wyboru przez dziecko przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Rozwijają i wspierają talenty i zainteresowania uczniów.
- Udzielają informacji lub kierują do specjalistów.
- Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

3. Rodzice:

- Znają ofertę edukacyjną szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Wspierają dzieci w wyborze przyszłej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Posiadają informację o możliwościach i zagrożeniach dziecka.
- Znają strukturę szkolnictwa ponadpodstawowego.
- Znają czynniki ważne przy wyborze szkoły.
- Angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy, hobby, zainteresowania).

TREŚCI PROGRAMOWE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI

1. Moje mocne strony, umiejętności i zdolności

- Poczucie własnej wartości.
- Analiza SWOT.
- Moja ocena – realna czy nierealna.
- Samoświadomość kluczem do podejmowania decyzji.

2. Kompetencje uniwersalne

- Siła własnej woli.
- Umiejętności komunikacyjne.

- Asertywność.
 - Afiliacja.
 - Zarządzanie stresem.
3. Świat zawodów:
- Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
 - Zawody przyszłości.
 - Charakterystyka ciekawych zawodów.
4. Zainteresowania
- Spędzanie wolnego czasu a hobby.
5. Osobowość zawodowa i predyspozycje zawodowe:
- Moje predyspozycje życiowe.
 - Moje aspiracje.
 - Moje wartości.
 - Ja na obecnym rynku pracy.
6. System edukacji:
- Ścieżki kształcenia.
7. Praca jako wartość:
- Współczesny rynek pracy.
 - Co cenisz w pracy?
 - Dlaczego warto pracować.
 - Wynagrodzenie a moje podejście do pracy.
8. Zawody przyszłości
- Elastyczność zawodów i rynek pracy.
 - Zawody deficytowe, „wymierające”, nowe.

Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego w kl.7

1. Co to jest doradztwo zawodowe, kariera, ścieżka zawodowa?
2. Poznanie siebie warunkiem sukcesu.
3. Czym jest przedsiębiorczość? Czy jestem przedsiębiorczy?
4. Kreatywność co to jest i do czego mi się przyda?
5. Asertywność a dokonywanie wyboru.
6. Pięć kroków podejmowania decyzji.

7. Role grupowe.
8. Komunikacja interpersonalna.
9. Motywacja; rola i znaczenie w życiu.
10. Planowanie – czym jest?

Tematyka zajęć z doradztwa zawodowego w kl.8

1. Zarządzanie sobą w czasie.
2. Kwestionariusz ról zespołowych R. Meredith Belbin.
3. Rynek pracy.
4. Klasyfikacja zawodów: zawody z grupy człowiek – człowiek.
5. Klasyfikacja zawodów : zawody z grupy człowiek – technika, człowiek –dane/system znaków.
6. Klasyfikacja zawodów: zawody z grupy człowiek – przyroda, człowiek – działalność artystyczna.
7. System szkolnictwa ponadpodstawowego w Polsce.
8. Zasady rekrutacji i dokumenty potrzebne przy rekrutacji.
9. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych.
10. Właściwa szkoła/zawód dla mnie.

ADRESACI WSDZ

- Uczniowie
- Nauczyciele
- Rodzice
- Środowisko lokalne
- Instytucje wspierające WSDZ

OSOBY ODPOWIEDZIALNE

- Dyrektor
- Doradca zawodowy
- Wychowawcy
- Pedagog szkolny
- Nauczyciel bibliotekarz
- Nauczyciel informatyki
- Pozostali nauczyciele przedmiotowi

METODY I FORMY REALIZACJI

- Praca grupowa
- Konsultacje i porady indywidualne
- Wykłady
- Dyskusje
- Burza mózgów
- Warsztaty
- Pogadanki i prelekcje
- Prezentacje multimedialne
- Filmy
- Testy
- Ankiety
- Kwestionariusze
- Gry
- Konkursy
- Lekcje wychowawcze, biblioteczne, przedmiotowe
- Materiały zewnętrzne - ulotki
- Gazetka – tablica
- Wycieczki zawodoznawcze i tematyczne
- Kółka zainteresowań
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, branż
- Spotkania z tzw. ludźmi pasji
- Udział w targach edukacyjnych, festiwalach naukowych

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM I INSTYTUCJAMI

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Będzinie
- Regionalny Ośrodek Metodyczny “WOM” w Katowicach
- Szkoły ponadpodstawowe
- Uczelnie Wyższe
- Powiatowe Centrum Kształcenia Ustawicznego

- Urząd Pracy w Będzinie
- Przedsiębiorcy
- Urząd Gminy Psary
- Organizacje pozarządowe

ZASOBY

Sala komputerowa, programy komputerowe, rzutnik, tablica interaktywna, materiały drukowane – ulotki, informacje o zawodach, informatory o szkolnictwie ponadpodstawowym, informator o szkolnictwie zawodowym, publikacje – Perspektywy, narzędzia diagnostyczne, filmy, komputery – adresy internetowe (praca, uczelnie, szkoły zawodowe), wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi (technika i informatyka, WOS, inne), sprzęt do powielania materiałów.

REALIZACJA PROGRAMU W RAMACH PRZEDMIOTÓW SZKOLNYCH

1. Język polski

- Wypracowania: Moje marzenia, kim będę za 10 lat?
- CV i list motywacyjny

2. Języki obce

- Słownictwo przydatne w przyszłym życiu zawodowym
- Rynek pracy w innych krajach

3. Wiedza o społeczeństwie

- Praca i przedsiębiorczość
- Bezrobocie
- Grupy zawodowe
- CV i list motywacyjny

4. Informatyka

- Szukanie i selekcja informacji w Internecie
- Zbieranie informacji o szkołach i zawodach
- Pomoc w logowaniu do elektronicznego systemu rekrutacji do szkół ponadpodstawowe
- Microsoft Office – podstawowe narzędzie pracy
- Autoprezentacja w sieci

5. Biblioteka

- Gromadzenie i udostępnianie informatorów i ulotek na temat oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych;

- Wskazanie źródeł informacji edukacyjno – zawodowej;
- Metody poszukiwania informacji.

6. Zajęcia artystyczne

- Rozwijanie twórczego myślenia

7. Wychowanie fizyczne

- Sport – trening ciała i umysłu
- Relaksacja, jako sposób radzenia sobie ze stresem

8. Wychowanie do życia w rodzinie

- Asertywność
- Komunikacja interpersonalna
- Zmiana – stały element życia
- Rola autorytetów w życiu człowieka

9. Godzina wychowawcza

- Określanie mocnych i słabych stron
- Integracja grupy
- Współpraca w grupie
- Pogłębianie umiejętności z zakresu kompetencji interpersonalnych
- Wspieranie uczniów i rodziców w procesie decyzyjnym
- Organizowanie wycieczek zawodoznawczych

10. Pedagog szkolny

- Pogłębianie umiejętności z zakresu kompetencji społecznych
- Wspieranie uczniów i rodziców w procesie decyzyjnym
- Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Będzinie oraz szkołami ponadpodstawowymi.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Uczeń potrafi rozpoznać i nazwać swoje mocne strony, umiejętności, zainteresowania i talenty.
- Uczeń jest świadomy zmian na rynku pracy oraz racjonalnie potrafi zaplanować swoją ścieżkę edukacyjno-zawodową.
- Uczeń potrafi wyszukać i selektywnie wybrać aktualną i rzetelną informację edukacyjno-zawodową.
- Rodzice wiedzą, jak wspierać dziecko w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

EWALUACJA

- Ankiety, wywiady, indywidualne rozmowy, spotkania.